

KÉT KARÁCSONY: I. A boldogtalanok karácsonya. (Lásd az 623. lapon.)

DANIKA LEVELE.

— Karácsonyi történet. —

SÍKORGÓ hideg téli nap volt, vas-tag hó lepte el a kis város utcáit, s ropogott, zizegett a járó-kelők lábai alatt; a varjuk, verebek seregestől röpkedtek a háztetőkön, mert kint a mezőn nem találtak eledelt, s a házak körül keresgéltek holmi hulladékot, de bizony csak nagyon kevésre akadhattak a mély hóban és éhezve, szomorkodva vonultak meg az ereszek alatt. Hanem az emberek, — azok csöppet sem szomorkodtak; kipirosodott orczával jártak az utcán s derülten mosolyogtak egymásra, főleg a kik a nagy piacon találkoztak, a karácsonyi vásáron. (Lásd a 616—617. lapokon.)

Mert a karácsonyi kedves ünnep már küszöbön volt, tulajdonképen már itt is volt, holnap lesz a napja, így hát mindenki sürgött-forgott, hogy a szükséges készületeket megtegye. A nagy piacon egész kis erdő volt zöld fenyőágakból karácsonyfák számára s majd minden házba vittek egyet-egyet, hogy estére a Jézuskának legyen mire fölaggatni ajándékait, ha ugyan a kicsinyek jól viselték magukat a lefolyt esztendőben és megérdemlik, hogy a Jézuska meglátogassa őket. Ami dió, alma volt a piacon, az mind elkelt s még a legszegényebb ház kéménye is erősen füstölt, jeléül annak, hogy bent jó meleg szobában készítik a pompás sültet estére.

Azonban a városkának majdnem legvégén állt egy kis ház, mely körül mely csend uralkodott, mintha itt nem

éreznék a karácsonyi ünnepek örömét. A ház előtti kertecskében pedig korán reggel két embert látunk csöndesen az utcái ajtó felé ballagni. Az egyik izmos, egészséges férfi volt, jó meleg bundába takarózva; a másik egy sápadt asszony, kit csak vékonyka kendő védett a csikorgó hideg ellen.

— Pompás tél! szólalt meg végre a férfi és még jobban összehuzta bundáját.

— Valóban az, orvos ur, csak hogy kissé nagyon is hideg, felelt a sápadt asszony.

És mialatt ezt mondá, szinte borzongott a hidegtől, — — vagy talán nem is annyira a hidegtől, mint inkább azon gondolattól, hogy az ilyen nagy hidegben sok fa kell a kályhába, a fa pedig nagyon drága! És ott bent a házacskában egy beteg ember fekszik s három kis gyermek didereg, — nincs annyi pénz sem a házban, hogy legalább meleg szobájuk lehetne!

Ezalatt kiértek a kapuhoz s az orvos hangosan kiáltá:

— Hé, Jancsi! Hol vagy? Mért hagyod magára a kocsit és lovakat?

— Itt vagyok, tekintetes uram, itt vagyok! felelt a kocsis elősietve. — Rettentő hideg van! Ha az ember egy helyben áll, megmerevedik a lába. Azért jártam kissé fel s alá.

— Jól van jól! Ül fel s menjünk tovább! szól az orvos és aztán az asszony felé fordulva mondá: Jó asszony, én nem mondhatok egyebet, mint amit már tegnap is mondtam. Férje rendkívül el van csigázva a hosszas betegségtől s most leginkább arra van szüksége, hogy

erősítő táplálékot nyerjen. Jó sültet és egy kis vörös bort minden nap, — és akkor két hét alatt fölgyógyul. Isten önnel!

Ezzel az orvos beült köcsijába és elhajtatott.

A sápadt asszony pedig lassu lép-
tekkal ment vissza a házba. Láta a ka-
puból az utcán járó vidám népséget,
amint a karácsonyfákat s mindenféle
ünnepi ajándékokat hordozták. Ez még
szomorubbá tette. Tavaly ilyenkor ő is
derülten készült a karácsonyestére, a kis
házban mindenki örömmel várta az estét.
Mikor besötétedett, apa a három gyer-
mekkel az egyik szobába vonult, a mama
pedig a nagy szobában maradt, becsukta
az ajtót s aztán sokáig, sokáig csinált
ott valamit . . . mintha beszélt is volna
valakivel . . . bizonyosan a Jézuska ér-
kezett meg . . . Feszült kíváncsisággal
lesték a gyermekek az ajtó nyílását s mi-
dön végre mama föltárta, percznyi ámu-
lat után tomboló örömmel rohantak a
másik szobába, a számos apró gyertyától
megvilágított karácsonyfához, mely tele
volt aggatva aranyos dióval, almával,
játékszerekkel, míg alatta az asztalon
feküdtek a nagyobb ajándék-tárgyak.
Mindegyikre föl volt írva: kié s így min-
denki megkereste és megtalálta, amit a
Jézuska neki hozott.

De most, — öröm nélkül közeledik
a karácsonyest. Az apa hónapok óta be-
tegen fekszik s így nem kereshet pénzt.
Rajztanár volt, ügyes, derék tanár, volt
is sok tanítványa és jól fizették; de mióta
beteg, nem adhat leczkéket és így az
egész kis család nagy szükségbe jutott.

Ami kevés ékszer s más értékes tárgy
volt a háznál, azt a szegény mama mind
eladta már, hogy orvosságot vegyen a
betegnek s legalább kenyeret a gyerme-
keknek. De most már nincs is mit eladni,
nincs min vásárolni azt sem, amit az
orvos a betegnek rendelt! Hogy jutna
hát ünnepi vendégségre!

Ezért ment be oly busan a jó mama
a házba. Benyitott az első szobába, mely-
ben mély esend uralkodott.

— Itt vagytok, kedveseim? kérdé.

— Igen, mamácska! felelt egyszerre
három hang.

— Mit csináltok, hogy oly csönde-
sen vagytok? Nem fáztok?

— Oh nem, nem nagyon, kedves
mama, szölt Mariska, a három testvér
közt a legidősebb. Danira ráadtam a papa
nagy kabátját, Gyurikát pedig ölemben
tartom . . . így melegebb . . .

— Jól van kedveseim, csak ma-
radjatok itt. Be kell mennem apához,
adok neki orvosságot, majd aztán vissza-
jövök.

A három gyermek néhány perczig
némán ült a hideg szobában. Egyszerre
aztán megszólalt az alig öt éves Gyuricza:

— Mariska . . . ma fog járni a kis
Jézus a jó gyermekekhez, ugy-é? De hát
mi hozzánk nem jön el? Mama nem ho-
zott karácsonyfát, mint tavaly . . . tehát
nem várja, hogy a Jézuska nekünk is
hozzon szép ajándékot?

— Hallgass, Gyurika, ne említsd a
mama előtt a karácsonyfát. A mama na-
gyon szomorú! A papának jó sült kelle-
ne, meg jó vörös bor, hogy meggyógyuljon,
de mamácskának még erre sem telik pénze

Nekünk tehát most nem szabad karácsonyfára, meg ajándékokra gondolnunk.

— Oh Marika . . . hát aranyos dió sem lesz . . . ? kérde a kis fueska.

— Az sem lesz, édesem.

— És kardot meg trombitát sem

kapok? szólt a fueska halkán és szomorúan.

A leányka busan rázogatta fejét s a kis fiú tovább kérdezősködött:

— Hát ez idén nincs pénze Jézuskának? Azért nem vesz nekünk semmit?

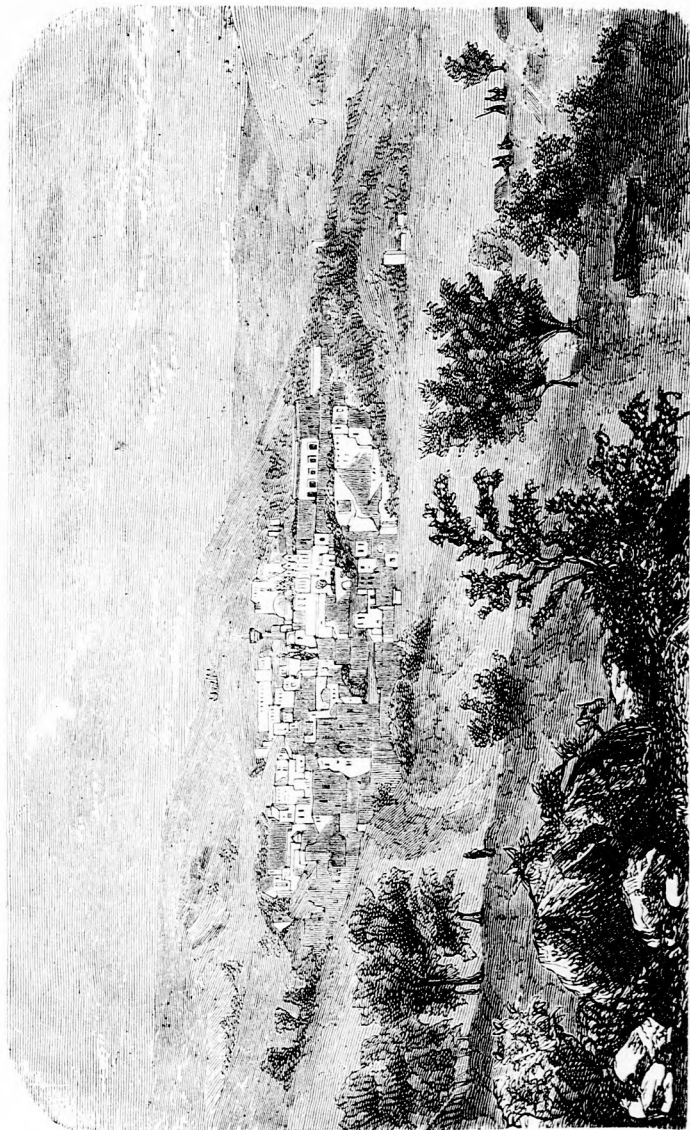
KÉT KARÁCSONY: II. A boldogok karácsonya. (Lásd a 623. lapon.)

— Jézuskának mindig van pénze, de csak jó kis gyermekek számára tartogatja, te pedig most rossz vagy, mert örökös kérdezősködéseiddel kizozod testvéredet.

Gyurika elhallgatott s jó ideig ismét mély, szomorú csend uralkodott a szobá-

ban. De a kis Gyurika azért mégis csak mindig a karácsonyestire gondolt és semmiképp sem akarta elhinni, hogy azok a szép karácsonyi ajándékok ezuttal elmaradhatnának. Marikát azonban nem merte

(Folytatása a 614. lapon.)

BETLEHEM. (Lásd a 622. lapon.)

(Folytatás a 612. laphoz.)

többséggel faggatni, hanem lassacskán oda-sompolygott bátyjához, a még szintén csak hat éves Danihoz és halkán kérde tőle :

— Dani, ugy-é, te már láttad őt?

— Kit?

— Hát a Jézuskát! Azt mondják, hogy karácsonyeste jár körül... de én még nem láttam. Pedig tavaly sok szép játékot hozott nekem is, olyan szép katonákat, meg sipot, meg dobot... de már mind elromlott. Bizony jó volna, ha megint hozna!

Danika, aki bizony még maga is nagyon csöppecske kis fiú volt, a még kisebb Gyurikával szemben már szerette az okos öreget játszani s ezért hirtelen közbeszólt :

— De hát ne fecsegy már annyit, Gyurika! Kérdezed, hogy láttam-e a Jézuskát s aztán nem engedsz szóhoz jutnom. Pedig bizony láttam ám!

— Láttad? Igazán láttad? Oh mondd el hamar, milyen volt?

— Hát... hát nagyon szép volt... aranyos sugár-korona volt a feje körül és egy öreg, nagyon öreg ember volt vele...

— És aztán?

— Azután annak az öregnek, a ki szintén szent volt, minden zsebe tele volt gyönyörű játékszerrel, meg cukorral, süteménnyel...

— És szép kardok is voltak nála?

— Meghiszem azt!

— És ólom katonák, meg képes könyvek is?

— A bizony, meg puska, trombita, Paprika Jancsi és ezerféle más szép dolog.

— Oh, mily szép lehetett! szölt Gyurika sóhajtva és nagy busan elhallgatott, mert az már mégis csak nagyon szomorú, hogy ezzel a sok szép holmival a Jézuska nem fog beköszönteni hozzájuk.

A két fiú nem beszélgethetett tovább, mert Marika közbelépett s egy-egy darabka kenyeret adott mindegyiknek. — száraz kenyeret; ez volt a reggeli. Gyurika kérdezte, hogy hát egy kis tejeeskét nem kap-é? Danika azonban minden zúgolódás nélkül ette meg a száraz kenyeret. Danika már elég okos volt, hogy betássa, mily nagy szegénység van a házban s jószívű, derék fiúcska lévén, nem magára gondolt, hanem titkon ilyen formát forgalott elméjében:

— No bizony, jó a kenyérke magában is, elég az nekem reggelire... hanem szegény jó apácska... olyan beteg s a doktor bácsi azt mondta, hogy jó sült meg vörös bor kellene, akkor hamar meggyógyulna... de az drága, mamácska nem veheti meg.

Marika ezalatt az ablaknál ülve szorgalmasan varrogatott, a kis Gyurika pedig holmi ócska, törött játékszerekkel mulatozott. Danika jó ideig mélyen elgondolkozott, aztán hirtelen fölugrott s látván, hogy senki sem ügyel reá, az íróasztalhoz sietett és irt valamit. Az írás bizony kissé keservesen ment, mert Danika még nem régóta járt iskolába. De végre, ugy látszék, mégis elkészült s titkon zsebre dugván az írást, kiosont a szobából és egyenesen az utcára nyíló kapuba szaladt.

Sokáig állt itt a csikorgó hidegben, míg végre az utcán egy öreges asszony

közeledett, ki hátán és karjain is csupokkal, bögrékkel telerakott nehéz kosarakat cipelt. Azok a csupok és bögrek pedig tele voltak jó friss tejeeskével.

— Panna asszony! Panna asszony! Jöjjön csak! kiáltá hirtelen Danika.

— Ah, maga az, Dani urfi? szolt a tejes asszony nyájasan. — Hát hogy van apácska?

— Köszönöm, kissé jobban van, csak nagyon gyöngé még.

— De hát maga mért áll itt kint ebben a szörnyű hidegben, Dani urfi? Még kalap sincs a fején! Ha mamája meglátná!

— Csöndesen, Panni asszony! Mamácskának nem szabad tudni, hogy itt vagyok. Azért jöttem, hogy magát meglessem; tudom, hogy minden reggel ilyenkor szokott tejet vinni a piacra. Arra akarnám kérni, tegye ezt a levelet a postára. Megteszi, ugyé?

— Már hogy ne tenném! *Nagyon szívesen, hiszen épen a postaház előtt megyek el. Csak adja ide Danika. Azután pedig itt van egy csuporka jó friss tej, ezt igya meg.

És a derék Panna asszony, ki nagyon jól tudta, mily szegénység uralkodik Danika szülei házában, egyik kosarából elővett egy csuprocska tejet s odanyújtá a kis fiúnak. Danika egy percig habozott, elpirult s hamarjában alig tudta, hogyan mondja meg, amit mondani akart. Végre mégis csak kisütötte.

— Köszönöm, kedves Panna asszony... de ha megengedi, inkább beviszem kis öcsémnek Gyurikának... nagyon szereti a tejet és ma nem kapott.

— Oh, majd jut neki is, meg a jó Marikának és a kedves mamácskának, szolt a jószívű tejárusnő s egy nagyobb kancsó tejet vett elő a kosárból. — Nézze kedves fiacskám, ami ebben a kancsóban van, az ugy is olyan tej, amire nem számítottam; a riska tehenem ma két itezével többet adott, mint rendszeren... nem is tudnék vele mit csinálni. Ezt hát szépen vigye be karácsonyi ajándékkul Panna asszonytól.

Danika nem tudta másképp megköszönni a derék asszony jóságát, mint hogy nyakába ugrott és megcsókolta.

— No no, meg ne fojtson, Danika! szolt Panna asszony nevetve. — Most menjen vissza a szobába, mert különben megfázik... itt a tej, vigyázzon, ki ne öntse. Én pedig sietek, mert már sokan várnak a városban a tejre, aztán még a levelét is föl kell még adnom a postára.

— Oh, kedves Panna asszony, csak jól vigyázzon a levelemre, el ne veszítse! És mondja meg a postás bácsinak, hogy még ma elküldje ám annak, akinek irtam!

— Jól van, kedves urficskám, megmondom neki!

Ezzel elváltak s Panna asszony tovább ment a városba, Danika pedig visszatért a házba. Odabent aztán volt öröm és csodálkozás, mikor Danika a tejes csuprot az asztalra tette. Mariska, mint jó kis gaszdasszony, azonnal összeszedett holmi maradék forgácsot s fölforralta a tejet reggelire. A kis Gyurika egészen boldog volt, hogy jó meleg tejeeskét kapott, ellenben Danika nagyon szórakozottnak látszott. Hol el-elgondolkozott, hol pedig hirtelen összerezgett, mi-

helyt az utcáról valami zaj hallatszott. Végre fölugrott és így szólt:

— Olyan unalmas itt ülni! Megyek ki a kapu eleibe, ott olyan mulatságos nézni a sok járókelő népet!

— Én is megyek! szólt Gyurika, ki szintén látni kívánta, mi az, amit Danika anynyira szeret nézni a kapuból.

A kis fiucska meg volt győződve, hogy Danikának valami titkos célja van, valamit vár az utcán, mert hiszen különben soha sem szokott az utcára menni. És bizony úgy látszik, Gyurika jól találta el, mert Dani eleinte semmiképp sem akarta magával vinni kis öcssét; azonban Gyurika nem tágitott s így végre mindketten kiálltak a kapuba. Csikorgó hideg volt s Gyurika nem sokára ugyancsak szedegette a lábát és fujta a körmét, Danika ellenben csöppet sem látszék törődni a hideggel, csak bámult mereven az utcára. Néha-néha összerezsent, fölugrott, mintha megpillantotta volna amit várt; de mindannyiszor csalódott s megint csak várt tovább türelmesen.

Gyurikának már szinte kék volt az arca a hidegtől, egész testében didergett s tizszer is kérdezte Danikától, hogy hát mire vár tulajdonképen, mert így hiába itt állani bizony keserves dolog. Azonban Danika any-

nyira el volt merülve, hogy nem is felelt s a kis fiucska végre szólani sem mert többé.

A KARÁCSONYI VÁSÁR. (Lásd a 610. lapon.)

Egyszerre a ház ajtajából Mariska hangja hallatszék:

— Danika! Gyurika! Jöjjetek be,

a mama parancsolja! Gyurika ugyancsak örült e parancsnak, míg Danika kissé kedvetlenül indult befelé. Utközben Gyurika hirtelen megszólalt:

— Ugy-e, Danika, vártál valakit és nem jött?

— Még nem jött meg, de bizonyosan nem fog jönni.

— És ki az?

— A Jézuska! felelt Danika határozottan.

— A Jézuska? Igazán? El fog jönni? kiáltá a kis Gyurika s alig tudott hová lenni örömeben.

— Pszt, csöndesen! inté Danika. — Ne szólj semmit, mert ez titok! Ne mondd meg senkinek!

Ezalatt beértek a szobába s Gyurika vitézül viselte magát, nem szólt semmit a titokról, ám-bár nagyon szeretett volna még kérdezősködni Danikától, hogy hát kitől tudja, hogy a Jézuska mégis el fog jönni, mikor Marika azt mondta, hogy ez idén nem jő? Nem mert azonban szólani s csak titkos várakozással leste, mikor fog már a Jézuska beköszönteni a szép karácsonyi ajándékokkal.

Az idő azonban mult, egyik óra telt a másik után és Danika jövendölése semmi kép sem akart beteljesülni. Maga Danika egész nap ott állt az ablaknál és feszült figyelemmel bámult ki az utcára. Már esteledni is kezd

és Danika még mindig ott áll az ablaknál. Egyszerre hangos csilingelés hallatszik az utcán, két szép lótól vont szánka siklott végig az utcán s éppen Danikáék ablaka előtt állott meg. A szán belsejében egy öreg ur ült, ki így szólt egy éppen a ház előtt álló emberhez:

— Kedves barátom, nem tudja, ez-e a Havasi rajztanár háza?

— Igenis, uram, ez az!

Danika mindezt látta és hallotta az ablakból s egészen kipirulva kiáltá:

— Ez ő! ez ő! tudtam én, hogy el fog jönni!

— Kicsoda? kérdé Marika kíváncsian.

— Kicsoda? Hát a Jézuska!

De már erre Marika is kíváncsi lett. Ő már nagyobbacska leány volt, tudta, hogy bizony a Jézuska nem jár két lovas szánkában. Maga Danika is meglepettnek látszék egy kissé, mert a karácsonyi ajándékokat hordó Jézuskát ő is egészen másképp gondolta magának. Az, aki ott a szánkában ült, egy nyájas képű ur volt ugyan, de csak olyan szakálás, bajuszos öreg ur, mint akárhányat láthatni. Most pedig éppen a gyepelöt fogta meg s parancsoló hangon szólt a kocsisnak:

— Jancsi! fogd ezt a ládát s vidd be ebbe a házba. Tedd le a pítvarba, aztán jöjj gyorsan vissza, ne szólj senkinek semmit!

Ez bizony nagyon furcsa dolog volt; a Jézuska csak nem lehet olyan nagy szakálu öreg ur... az a másik pedig, a kit Jancsinak szólít, szintén semmikép sem hasonlít valami szenthez. Egészen elámulva álltak mindnyájan az ablaknál

s csak akkor rezzentek össze, mikor a pítvarban zajt hallottak. Odasiettek, — de már senkit sem láttak ott, — csak egy nagy láda állt a pítvar közepén. Egy pillanattal később a lovak csöngettyüinek csengése jelenté, hogy a titokzatos látogató már eltávozott.

Danika azonban nem törte tovább a fejét azon, hogy a Jézuska látogatása nem éppen olyan volt, mint ő várta. Elég az, hogy megjött, itt van bizonyosan a ládában, amit hozott. Itt a láda, meg lehet fogni, tehát nem álmodik, valóság minden, amit látott.

Berohant a másik szobába a mamához, hogy jöjjön, nyissa föl a ládát. A mama is ugyancsak bámult, mikor meglátta a rejtélyes ládát. — — hát még mikor fölnyitotta! Volt benne két sült pulyka, hat üveg jó vörös bor, egy nagy sódar, aztán cukros sütemények, kalács, gyömölc és még dió is.

— Oh, nézd csak, Marika! kiálta Danika. Mindent, mindent hozott a Jézuska, nemcsak ami édes apácskának kell, hanem még játékszereket is nekünk!

Bevittek mindent a másik szobába, hol az apa betegen feküdt. De az apa is ép úgy csodálkozott, mint a mama és semmikép sem tudta megérteni, honnan került oly váratlanul e sok jó holmi a házba. Azonban, amint a mama még tovább kutatgatott a ládában, egyszerre kezébe akadt valami, ami elárulta a titkot. Hiába őrizte a titkot Danika, — ott volt egy levél, benne száz forint s kívül ráírva: »A Jézuska felelete Danika levele.«

Mindnyájan bámulva néztek egymásra, azután Danikára s a mama végre kérdé, hogy mit jelent ez? A kis fiu fülig pirult, eleinte habozott, de mikor látta, hogy bizony be kell mindent vallani, hát őszintén el is mondott mindent.

— Kedves mamácska... hát az ugy volt... hogy ma reggel láttam, milyen szomorú voltál és Marika azt mondta, hogy apácska meg nem gyógyulhat, mert nincs pénz, nem tudod megvásárolni, amit a doktor bácsi rendelt. Ekkor eszembe jutott, hogy írok levelet Jézuskának... azt írtam neki, hogy ne feledkezzék meg rólunk... de ne hozzon játékszereket, sem cukros süteményt... megleszünk mi gyermekek e nélkül is, hanem hozzon apácskának jó sültet, meg vörös bort, mert e nélkül, meg nem gyógyulhat.

Azután elbeszélte még Danika, hogy bizony nagy fáradságába került a levél megírása, mert még nem régóta tanul írni, aztán attól is félt, hogy a postás bácsi majd nem tudja, hova küldje a levelet, mert a címre csak azt tudta írni, hogy »A Jézuskának.« De mégis bizott benne, hogy a postás bácsi majd tudja, hol lakik a Jézuska.

— Ezért voltál tehát egész nap oly szórakozott, ezért nézegettél oly aggodalmasan az utcára, szolt a mama, gyöngéden megcsókolva fiacskáját.

— Oh, kedves mama, én nem aggódtam, én tudtam, hogy el fog jönni és el is jött.

— Igen, eljött, eljött! kiáltá diadalmasan a piczi Gyurika és nagyokat fújt a szép új trombitába.

A gyermekek boldogan játszadoztak s végre aludni mentek, szentül meggyőződve, hogy a Jézuska kapta meg Danika levelét s ő küldte a szép ajándékokat. Csak Marika látta, hogy a magyarázat, melyet Danika adott, nem világosította föl egészen a titkot s szüleivel együtt ő is törte a fejét, ki lehet az a nemes jötevő, ki ily kellemes meglepetésben részesíté őket?

Másnap korán reggel, mikor Danika és Gyurka még aludtak, beköszöntött a jó Panna asszony, hogy elvigye a csuprot, melyben tegnap a tejet adta Danikának. A mama tudta, hogy Panna asszony vitte el Danika levelét a postára; Panna asszony talán tud valamit a titkos jötevőről. Kikérdezte tehát és Panna asszony aztán a következőket mondá el:

— Igen is, kérem alásan, én vittem egy levelet Dani urfitól a postára, hanem bizony nem tudom, kinek szolt a levél, mert nem tudok olvasni. Be is vittem a postahivatalba és átadtam a postatiszt urnak. Egy öreges kövér ur is volt épen ott a szobában és bontogatta a számára érkezett leveleket. Hát, amint átadtam a Dani urfi levelét a postás urnak, ez nagyot nevetett és így szolt az öreg urhoz:

— Nézze csak, kedves urambátyám! Az volna ám az ember, aki ezt a levelet el tudná küldeni annak, akinek címmezve van.

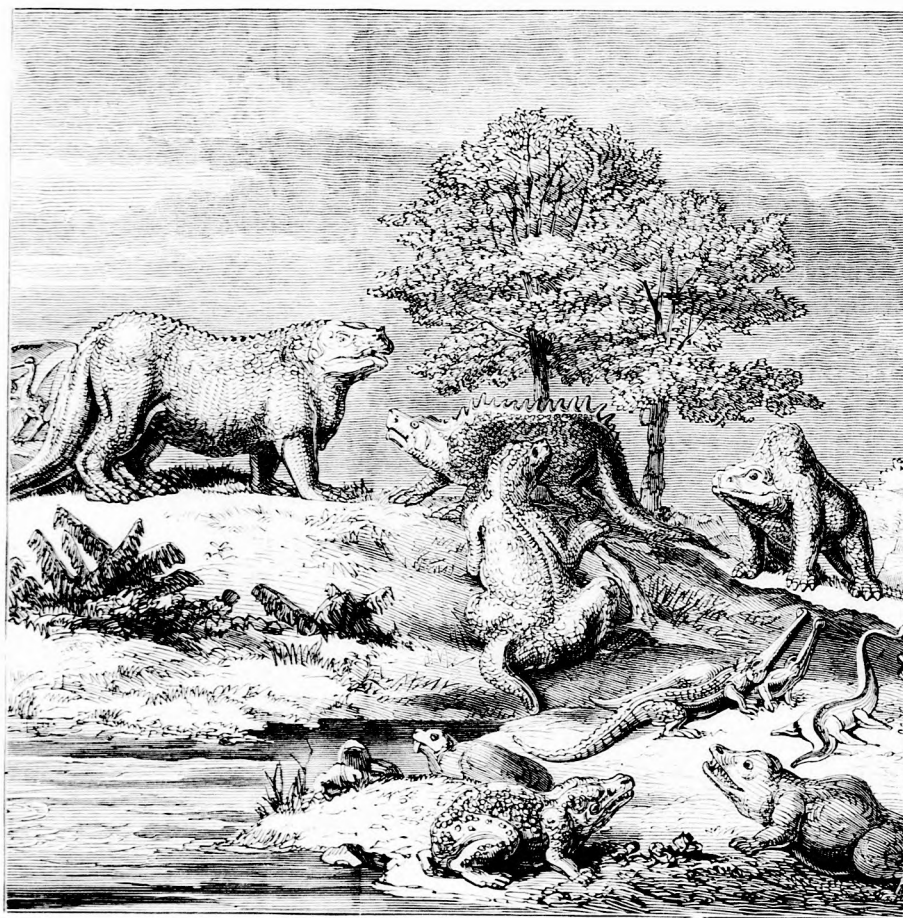
Az öreg ur szintén megnézte a levelet, mosolygott és így szolt:

— Az igaz! Már oda bizony nem jár semmiféle posta. Valjon mi van a levélben? Be sincs pecsételve. Talán sza-

bad elolvasni, hiszen úgy sem kaphatja meg, akinek szól.

— Oh, ha kedve tartja, csak olvassa el, szól a postatiszt.

Az öreg ur felbontotta a levelet s olvasta. És amint olvasta, mindinkább elkomolyodott és bizony azt hiszem, hogy még könyezett is. Aztán tőlem kérdezte,

KIHALT ŐSKORI ÁLLATOK. (Lásd a 625. lapon.)

ki az a Danika, kik szülei s még több effélét, én pedig megvallom az igazat, bizony elmondtam mindent amit tudtam. Ekkor az öreg ur ismét a postatiszthez fordult és így szól:

— Ismeri ön ezt a Havasi családot?

— Oh, nagyon jól ismerem, felelt a postatiszt. Igen derék, de szerencsétlen család. Havasi ügyes rajztanár, de már hónapok óta betegen fekszik s azt hi-

szem, neje és gyermekei nagy szükségben élnek.

— Most már értek mindent, szölt ismét az öreg ur. — Ez a Danika nagyon derék, jó fiucska lehet. Nem a maga számára kér, hanem a beteg apja számára.

No's, meglehet, hogy levele mégis jó helyre jutott. Kedves öcsém uram, engedje meg, hogy azt a levelet elvigyem, — hiszen ön úgy sem tudna vele mit csinálni.

— Oh tessék, tartsa meg, kedves urambátyám.

FELADVÁNY A SZENTIRÁSBÓL. *Fejtsétek meg, mit ábrázol e rajz?*

Ezzel az öreg ur zsebébe dugta a levelet és elment. Ennyit tudok az egészről, kérem alásan, — így végzé Panna asszony elbeszélését.

— Most már világos előttem az egész! szölt Danika mamája. — Az én

jó Danikám levele, melyben a Jézuskát kéri, hogy ne játékszeret hozzon, hanem amire a beteg apának szüksége van, — meghatotta azt a derék öreg urat s ő lepött meg minket azzal a sok jó ajándékkal, ő küldte azt a szép összeg pénzt,

mely kíségit a szükségből. De hát ki az a nemes lelkű, derék ember? Nem ismeri Panna asszony?

— Biz' én nem ismerem . . . hanem mégis úgy emlékszem, hogy láttam őt a nagy piacon, a sarokházban, abban a fényes, nagy kereskedésben. Azt hiszem, annak a gazdája

— Ah, a gazdag Pataki! Igen, hallottam sokszor, hogy a derék férfiú örömet leli abban, ha segíthet embertársain.

A jó Panna asszony meglehetősen bámult ezen az egész dolgon s végül így szólt:

— Nem is hittem volna, hogy a kis Danika már olyan tudós, hogy olyat tudjon irni, ami ennyire meghassa az emberek szívét.

— Nem, Panna asszony, Danika nem tudós, ő csak egy jószívű gyermek s leveléből csak azt lehetett kiolvasni, hogy jobban szereti szüleit, mint önmagát. És ez hatotta meg a derék Pataki ur szívét, mert Isten megjutalmazza az őszinte gyermeki szeretetet!

E naptól fogva visszatért a vidámság a kis házaeskába. Az apa gyorsan fölgyógyult, mert mindent meg lehetett szerezni, amit az orvos rendelt. Két hét múlva már annyira jutott, hogy kimehetett s megköszönhette a derék Pataki urnak is nemes jótettét.

És így Danika levele visszaszerelte a kis családnak a boldogságot az által, hogy igazi, meleg gyermeki szeretet volt belőle olvasható. Ezt az érzelmet táplálta szívében Danika továbbra is és azután még sok boldog karácsonyestét ért meg.

B E T L E H E M.

(Képpel az 613. l.)

KARÁCSONYKOR mindazok, kik a keresztény vallás hívei, áhítattal emlékeznek meg arról a kis faluról, melyben 1875 esztendővel ezelőtt a keresztény hit megalapítója, Jézus született. Azon kis olvasóim, kik a szentírást már tanulják, tudják, hogy a Megváltó nem fényes palotában, hanem istállóban született és ennek emlékére járnak mai nap is falukon a betlehemes gyerekek, kik egy székrenyékében mutogatják, hogy a kis Jézuska miként feküdt a jászolban.

Betlehem még most is áll. Messze tőlünk Ázsiában, a szent földön van ez a kis falu. Most a törökök uralkodnak fölötté s lakosainak is nagyobb része török, ezek pedig, tudjátok, nem a keresztény vallást követik. De azért ajtatos zarándokok, akik meglátogatják a szent földet, hol Jézus az ő szent tanait hirdette, elzarándokolnak Betlehembe is, hogy lássák a helyet, a hol az Üdvözítő született.

KÉT KARÁCSONY.

I.

Boldogtalanok karácsonya.

(Képpel a czímlapon.)

MESSZE ragyog az utczára
A sugárzó kirkat.
Özvegy asszony négy gyermekkel
Düldög az ablak alatt.
Legkisebbjét édes anyja
Nagykendőbe takargatja.

Ott állnak már órahosszat —
A sok nép sűrög-forog.
A bolt ajtó nyílik, zárul,
Tömerdek ma a dolog!
Karácsonyi ajándékot
Vásárol a közönség ott.

A játékszer, csukor-torta,
Kelendőségnek örül;
Fogy, mintha csak ingyen adnák,
A sok czikk köröskörül.
Egy uri nő s kis leánya
Rakodva lép az utczára.

»Nézd, óh nézzed kedves mama,
Ezt a szegény családot!
Nézd a szegény halvány asszonyt,
Milyen szomorún áll ott!
S körülötte az ő kicsi,
Fagyoskodó gyermekei . . .

Engedd, kedves jó anyácskám —
Oh, tudom, megengeded:
Hogy megajándékozzam a
Négy szegény kis gyermeket.
Maradt egy ezüst forintkám —
Nekik adom, kis maminkám!«

»Adjad, adjad, édes lányom!«
— Így szól a kedves anya —
»Hadd vezesse kis kezédet
Az Istennek anyyala!
Legyen bő kéz a kezeckéd,
Ég áldását így terjeszd szét!«

Ah, ki írja le a szegény
Családnak érzelmeit?
»Ezüst forint! Veszünk szemet,
Rőzsét, mely ránk melegít.
S telik húsrá és kalácsra,
Jóllakik a négy árvácska!«

Mily boldogság, mily öröm az,
Hogy — a kinek adatott —
Gyámolítja, enyhíti azt.
Kit a jó sors elhagyott,
A fázóra ruhát adván
Az éhezőt jól lakatván.

II.

Boldogok karácsonya.

(Képpel a 612. lapon.)

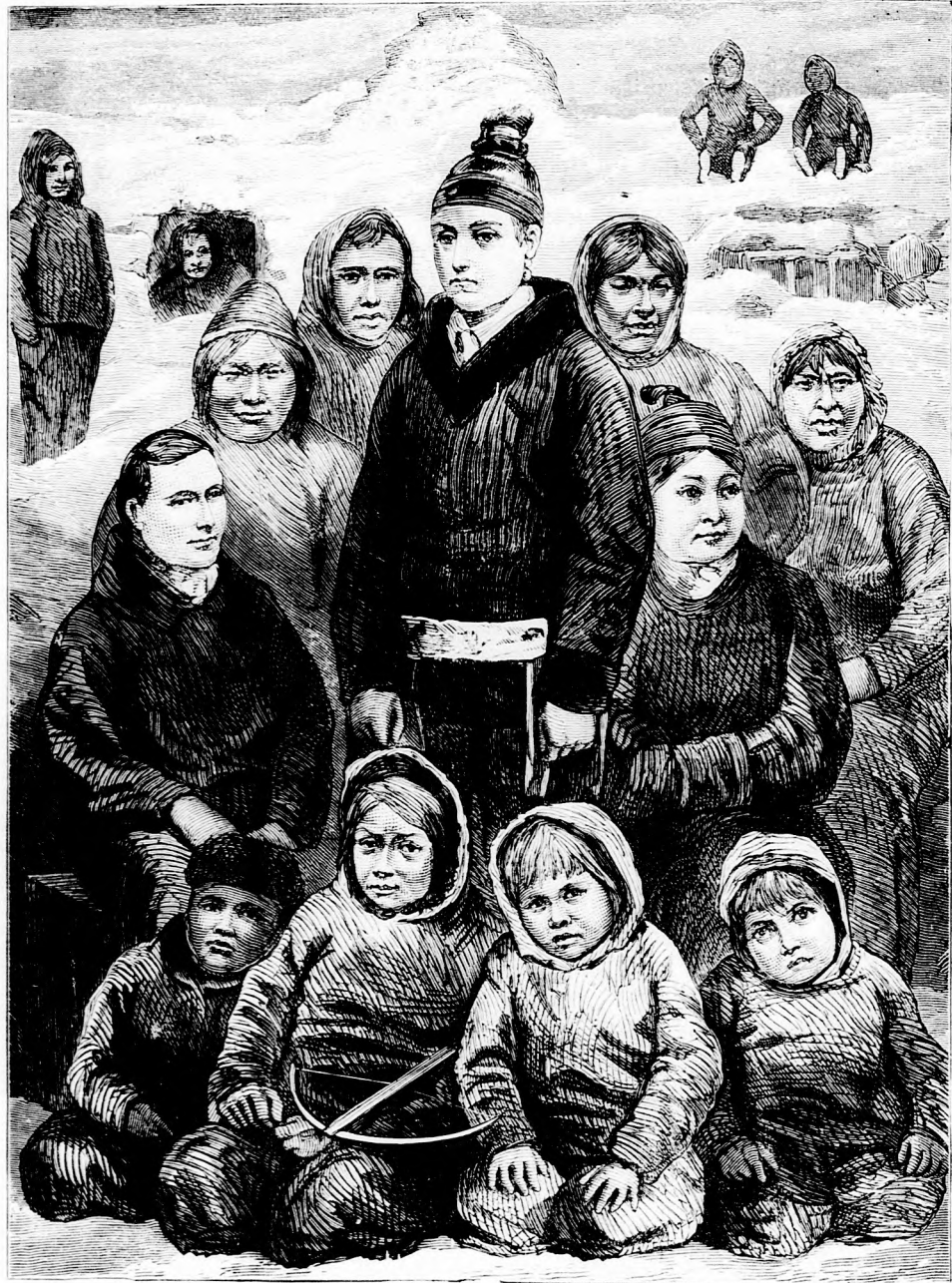
MIT hozott, mit hozott
A kicsiny Jézuska?
Fakard itt, bábu ott.
Képes könyv és puska!

A karácsonyi fa
Az almától görnyed —
Erzsike, Anikó
Forgatják a könyvet.

Jó öreg nagy apa
Térdein a Gyula,
A kicsiny trombitát
Emberül megfújja.

Boldogan nézik ezt
Apa meg a mama:
Az ő jó szívüknek
Ez a karácsonya.

A szűk szobában is
Megtér a nagy öröm —
Az égnek áldása
Legyen e kis körön!

GRÖNLANDI ESZKIMÓK. (Lásd a 625. lapon.)

Mai számunkhoz fél iv melléklet van csatolva.

KIHA

MIFÉ ne
nem m
jebb h
állatok
ilyen á
mesebe
kat m
ezer e
földön.

U
ha eze
dövel e
lerajzo
amint
létezte
mélyen
termés
pen ö
milyen
pant n
állat n
sincs a
és a
vet is.

A
a kive
Budap
ban s
nézze
radvár

GI

Pom
szá
jöl esi
gedni
nagyo
mulats
kiszán
akkor

KIHALT ŐSKORI ÁLLATOK.

(Képpel a 620. lapon.)

MIFÉLE szörnyeteg állatok ezek? Ilyeneket nemcsak élve nem látunk, hanem még képes könyvekben sem, legfeljebb holmi mesékben hallunk ilyen csodaállatokról! — Az igaz, hogy most már ilyen állatok nincsenek, de azért mégsem mesebeli képek ezek, hanem olyan állatokat mutatnak, melyek hajdan, sok, sok ezer esztendővel ezelőtt igazán éltek a földön, de aztán teljesen kivesztek.

Ugy-é, azt fogjátok kérdezni, hogy ha ezek az állatok már sok ezer esztendővel ezelőtt kivesztek, hát hogy lehet őket lerajzolni? Pedig mégis lehet, épen úgy, amint megtudtuk, hogy ezek az állatok léteztek. Mert ezen állatoknak csontjait mélyen a földben megtalálták és tudós természetbuvárok a csontokból aztán szépen összeállították az egész állatot, a milyen igazán volt. Némelyek oly ropant nagy volt, hogy mai nap olyan nagy állat már nem él a földön, még az elefánt sincs akkora. Voltak aztán kisebbek is és a tudósok mindegyiknek adtak nevet is.

A muzeumokban mindenütt láthatni a kiveszett óriás állatok csontjait; van Budapesten is a mi nemzeti muzeumunkban s a ki teheti közületek, kis olvasóim, nézze meg az ősrégi állatok e csodás maradványait.

GRÖNLANDI ESZKIMÓK.

(Képpel a 624. lapon.)

POMPÁS multság téli időben a havon szánkázni, a jégen csuszkálni s milyen jól esik aztán a meleg kályhánál melegedni! Hanem mégis azt hiszem, hogy nagyon sokáig egyikünk se szeretné ezt a multságot s mikor már néhány hétig jól kiszánkáztuk, korcsolyáztuk magunkat, akkor ugyancsak türelmetlenül várjuk a

tavaszt és a nyári meleg napokat, melyek csakhamar be is köszöntenek s hoznak virágot, gyümölcsöt és végre mégis csak kellemesebbek a hideg téli napoknál.

De vannak a földnek oly részei, hol a tél nagyon hosszú s mikor nálunk már a virágok pompáznak, ott még mindig havazik; azután ha be is köszönt a nyár néhány hétre, mégis mindig hűvös van.

Ilyen vidék Grönland is, messze az északi sarkvidéken. És mégis laknak ott emberek, kiknek bizony szomorú az életük, leginkább csak halászatból és vadászatból élnek. Termetre nagyon kicsinyek arcban is bizony csunyak s férfiak és nők egyforma ruhában járnak. Azonban, habár nagyon szomorú helyen élnek, mégsem oly vadak mint az amerikai indiánok vagy az afrikai szerecsenek; ellenkezőleg szelid, jószívű emberek s ha idegen hajósok oda vetődnek, a jámbor eszkimók mindig szívesen fogadják.

Most minden esztendőben sok hajó megfordul a grönlandi tengerparton, mert ott különösen gazdag a halászat; így aztán sokszor látnak az eszkimók európai embereket, el is tanultak sok mindenfélét, még táncmultságokat is rendeznek, ha vendég érkezik hozzájuk Európából. Néha-néha arra is rászánja magát egy-két eszkimó, hogy eljön Európába s itt körülnéz a mi szép városainkban; gyönyörködik a pompás épületekben, a szép mezőkben, de rövid idő múlva mégis megint csak visszavágyódik az ő hideg, zord hazájába. Oly erős ez egyszerű emberekben a honvágy, hogy ha nem eresztik őket haza, elszomorodnak s rövid idő alatt belehalnak.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« IX. köt. 34-ik számában megjelent képrejtvény megfejtése:

„Félegyháza.“

Helyesen megfejtették: Kármán Zoltán, Pándi Pista, Tunega Zoltán és Elvira, Prandtner József, Balássovich Alice és Laczi, Boda Karolin, Toldy Géza, Stern Adolf, Spiegel Jakab, Balla Endre, Fischer Lajos, Mendelsohn Háni, Kóczán Gábor, Schöpflin Etel és Róbert.

A »KIS LAP« 34-ik számában megjelent szentirási feladvány megfejtése:

„Szent Pál apostol kiszabadulása Damaszkusból.“

Helyesen megfejtették: Szöke Jozefa, Beóthy Pál, Novák Etelka, Kóczán Gábor, Schöpflin Etel és Róbert.

A »KIS LAP« IX. köt. 34-ik számában megjelent római irás megfejtése:

„Nem emlékszem, ilyet próbáltatok-e már megfejteni. Mint eddig, remélem, úgy ezután is sikert fogtok aratni, Forgó bácsi öröme.“

Helyesen megfejtették: Tunega Zoltán és Elvira, Kármán Zoltán, Prandtner József, Balássovich Alice és Laczi, Wollák Izabella, Janka és Adél, Moskovitz Géza, Boda Karolin, Radnich Imre, Szél Piroska, Wertheim József, Bernát Lajos és István, ifj. Turnovszky Frigyes, Oesterreicher József és Pepi, Weisz Laura, Protgevin Malvin, Némethy Géza, Lichtmann Vilmos, Gizella és Soma, Novák Etelka, Kóczán Gábor, Schöpflin Etel és Róbert.

A »KIS LAP« IX. köt. 35-ik számában megjelent szótári feladvány megfejtése:

„Juh, düh, méh, rüh, czéh, doh, moh, eh, cseh, keh, bolyh, köh, pléh.“

Helyesen megfejtették: Mocs Gyula, Bakay Mariska és Etelka, Lichtmann Vilmos, Gizella és Soma, Novák Etelka, Zlinszky Aladar, Keleti Edith és Dénes, Katona Lajos és Linka, ifj. Turnovszky Frigyes, Muth Róza, Moskovicz Géza, Groffits Elek, Mütter Ilonka, Kóczán Gábor, Toldy Géza, ifj. Bernát István és

Lajos, Schlesinger Kornélka, Schöpflin Etel és Róbert, Moravec Margit és Kálmán, Dvornikovich Erzsí, Hallósy László.

A »KIS LAP« IX. köt. 35-ik számában közölt gazdaságos irás megfejtése:

„Egyetlen barátom! Kétséget nem szenved, hogy híved vagyok és szeretném, ha minden jóval háromolna el az ég. Négyes fogatom vár, ha jössz. Itt lesz Károly barátunk is. Hiszen ismered őt. Ha tehát érkezel, e héten várlak. Különbön jól célzasz, ha azt hiszed, hogy aki len czammog az alföldi sarakban, azt a gőzkocsi is nehezen huzza ki most hazulról. De azért csak jöjj. Tisztelem kedves anyádat.“

Helyesen megfejtették: Prandtner József, Kóczán Gábor, Katona Lajos és Linda, Moskovitz Géza, Wollák Izabella, Janka és Adél, Weiler István, ifj. Bernát István és Lajos, Schlesinger Kornélka, Schöpflin Etel és Róbert, Moravec Margit és Kálmán, Dvornikovich Erzsí, Hallósy László, Groffil Elek.

A »KIS LAP« 32-ik számában megjelent táblányok megfejtését utólag még beküldtek: Löwinger Julcsa, Balássovich Alice és Laczi, Oesterreicher József és Pepi, Weisz Laura, Protgevin Malvin, Szél Piroska, Farkas Mariska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Némethy Géza. A föladvott rejtvényt a megfejtéssel együtt szokás beküldeni, mert Forgó bácsi nem érkezik, találgatni hozzája a jelentését. Egyébkint, ha megoldásostul küldöd be rejtvényedet újra, igyekezzél azt szabatosabb formába önteni s jobb rimekkel ellátni. Mert *óta* — *szerszáma, ilyenek — ülnek* sat. nem tarthatnak igényt rá, hogy rimeknek tekintsük. — **Hallósy László.** Ügyedben eljártam. Azóta, reményilem, rendben van. — **Omzta Ilona.** Örömmel vettem öregbetűs kis leveledet. Csókolom Sándorkát. — **Dvornikovich Erzsí.** A *tót*-ot (mint nemzetiséget) nem írjuk már *h*-val a végén. Ez csak a családneveknél fordul elő, melyek közül sokan kegyeletből tartják meg a régi írásmódot. — **Moravec Margit, Jolán Kálmán.** — A »szu« nem iratik *h*-val a végén. A beküldött feladványok mindegyikének van egy kis bitéje. *Lö*-vel nem szoktak tudni, de

igenis puskának kik az sat. Láthatam van. Kijárják. — másikat m Fordítsd m tok nekem zódik »re. dolognak. A végső r igenis örve hogy ha v átalján ne Az »epres a sor. — lezési lap írása van? dolog, mint érdemes is írás nem je A rajz elég ismeretes, eszedbe jut sem fog rá való. — Ifj. Lap«-ban f dik, hogy a ket. — W kaptafára v nyen kitala nem újak. furcsa nagy kolni a kak meg kell ké bácsidat, ir bizonyára tüneményt. Tán az is v ölni, mert m vágy. — **K** ha nem töle nem válik b nek vége hi be. Találós zik a levél, fógok rá ad dött rejtvéni kívánságot r sedjék: nem kor sem, h szerkesztve. zben küldöt bácsi »nem nem közölhe rátok hü ol szemmel.« A Forgó bácsit

igenis puskával; a korpa nem gaz; a macskának kik az irigyei, s ha vannak, miért nagyok? sat. Láthatjátok e néhány idézetből is, hogy igazam van. Különböztetve gyakorlatkép nagyon megjárják. — **Beóthy Pál.** Az első ismeretes. A másikat megrajzoltatjuk. — **Kastal Ferencz.** Fordítsd meg és így tedd föl a kérdést: mondjatok nekem görög bölcsét, kinek neve nem végződik »-re. — **Váth Irma.** Utána fogok járni. dolognak. De így is azt hiszem: félreértés van. A végső megjegyzésedre annyit: Forgó bácsi igenis örvend minden kis olvasójának, de azon, hogy ha valamelyik ki a k a r maradni, egyáltalán nem szomorkodik. — **F-r Bl-a.** Az »epres kosárcára« az eper évadában kerül a sor. — **Ambró Nándor és Emma.** A levelezési lapon a ti irástok, illetőleg Nándor írása van? — **Moskovitz Géza.** Mivel a leírtad dolog, mint írod, valóságosan alapul, mint tény érdemes is volna a közlésre, ha ehez hasonló leírás nem jelent volna már meg a »Kis Lap«-ban. A rajz elég ügyes. — **Ifj. Turnovszky Frigyes.** Ismeretes, régi. Csak hogy véletlenül neked is eszedbe jutott. — **Zlinszky Aladár.** Így senki sem fog rá akadni. A földvány öregebbeknek való. — **Ifj. Bernát István és Lajos.** Ha a »Kis Lap«-ban földvány jelen meg: magától értetődik, hogy arra Forgó bácsi elvárja a megfejtéseket. — **Wertheim József.** Valamennyi egy kaptafára van fűtve; s azok kivül is fűtötte könnyen kitalálhatók. A rajzos földványok meg nem újak. — **Brandner József.** Az bizony furcsa nagyon, hogy a varju megtanult kukorikolni a kakastól. Ez elannyira szokatlan, hogy meg kell kérnem kedves atyádat vagy valamely bácsidat, írma le nekem körülményesebben ezen bizonyára ritka sőt példátlan természetani tüneményt. Ha még szajkó lett volna, érteném. Tan az is volt. De, hogy a koresmárosné leakarta ölni, mert meg h i z o t t, az valóban szívtelen nyervág. — **Kóczán Gábor.** A versecske fordítása, ha nem tőled került is, elég jó; de közlésre még nem válik be. Egy levél fekszik előttem, melynek vége hiányzik s így nem tudom ki küldötte be. Találós meséket tartalmaz. Ha tőled származik a levél, írd meg s akkor érdemes választ fogok rá adni. — **Mendelsohn Hani.** A beküldött rejtvény tárgya, bár mennyire osztom a kívánságot magam is, hogy jelentősége beteljesedjék: nem alkalmas és nem közölném akkor sem, ha a földvány jobban volna is megszerkesztve. Azt írod, hogy tanulóársaid többében küldöttek már be földványokat, de Forgó bácsi »nem tartotta érdemesnek tudtukra adni a nem közölhetés okát.« Végül arra kérsz, hogy rátok hü olvasóimra »ne nézzenek oly megvető szemmel.« Aki ismeri Forgó bácsit, aki szereti Forgó bácsit: ilyet bizonyára atalt volna papi-

rosra tenni, mert soha, soha sem történt meg a »Kis Lap« főállása óta, hogy bárhonnán és bárkitől kaptam legyen is levelet, arra hűségesen ne válaszoltam volna. Sőt azokat, kik írni tartózkodtak, fölbiztatám, hogy csak bátran forduljanak hozzám levelökkel, akár valamely dolgozatot, akár valamely kérést foglaljon az magában; mert örömemre szolgált mindenkor, ha kis olvasóim kedviért és érdekében tehettem valamit. És most azzal a váddal jössz te, hogy »nem tartalak érdemesnek« a válaszra, hogy »megvető szemmel« nézlek benneteket. Mért nem inkább az jutott eszedbe, hogy hátha nem kaptam leveleteket? — ami bizony elég sűrűn meg-esik. Reményilem ezek után, hogy hibádat belátod, melyet én szívesen megbocsátok neked. — **Szuresányi Antal.** A rajzocskákat ki fogom metszteni s aztán kiadom. A többi ismeretes. — **Komáromy Etelka.** Az általad beküldött számrejtvény már megjelent a »Kis Lap«-ban. — **Zacharias Hona.** Köszönöm szíves megemlékezésedet. — **Horovitz Lipót.** Irályodból nem sok bizalmat merítek irodalmi dolgozataid iránt s azért ne is fáraszd magad. Elismerést érdemel azonban, hogy, mint hinni akarom, üres óráidban foglalkozol a verseléssel. A »Kis Lap« előf. ára negyedévre 1 frt. 20 kr. — **Arnold János.** Helyes levelkéd nagyon megtetszett nekem s tanító bácsitok valóban megérdemli részletekről a tiszteletteljes ragaszkodást, amért egy kis könyvtár alapját veté meg számotokra. Azon másik lap sorsáról semmit sem tudok s leg is jobb lesz egyenest az illetőhöz fordulni ajánlott, térti vevénnyel ellátott levélben. Címe a postán tudva van. — **Bogyay Hona.** Hiányos munka. A magyar hazát nem a »tator« pusztítja, hanem a »tatár«. A 5. 8. 9. 10-re azt mondod: »nemes, de nem irigylendő foglalkozás.« E számokból alkotván össze a betűket ez az eredmény: a r t ó; oly szó, melynek nincs értelme. Nyilván 5. 8. 5. 9. 10-et akartál írni; ez esetben »a r a t ó t« jelentene; s ekkor sem foglalkozást, hanem foglalkozót jelent. A teát írjuk két hosszú é-vel. Ha a rimek jobbak volnának, ez igazított hibával kiadnám mégis. — **Földvály László.** Nem új, de még kevésbé díszes. — **Buday Sandorka.** A földványok beválnak. De vajon a versikék nem jelentek-e már meg valahol? Irtad vagy leírtad-e őket? — **Moravetz Margit.** A verseden jól mulattam. Kiadásra azonban még nem alkalmas. A képes rejtvények egyikét megrajzoltatom. — **Szmr-i J.** Csak elő Buzi, Pocsecse és a többi urakkal! Szívesen látom őket. A gyermekeket ölelem. Szeretettel méltó édes anyjuknak hódolatomat.

Kis Értésítő.

Kedves kis olvasóim!

ITT vannak az ünnepek, a gyermek legédesebb ünnepei!

Minden kebel föndobog a szent karácsony közeledtével s az enyém kétszeresen fölmelegül, mert lelki szemecimmal látlak titeket azon karácsonyfa köré gyűlve, melyet szeretetem lángjával gyújtottam föl nektek. A szív- és elmébéli gyarapodás azon fája körül látlak, melyen az ismeretek arany almái, a szívjóság édességei teremnek, közbe-közbe egy-egy kemény dióval. Az arany almák alatt értem az ismertető cikkekét és rajzokat, az édességek alatt a kedélynemesítő elbeszéléseket és versikéket s a kemény dió alatt a — rejtvényeket, melyeket ha feltörtetek, találtatok bennök izes belet.

Szüleitek, jóakaróitok révén részesültetek e nagy karácsonyfa kedves ajándékiban s én magamat boldognak vallom, hogy nekem jutott, azt számotokra teleagatnom sok széppel és jóval.

Megelégedéssel mondhatom, hogy hivatás száma évről évre nagyobbodik, amit kérdés nélkül annak jeléül tekinthetek, hogy sikerült áldott szüleitek, gyámjaitok bizalmát, és a ti szerető ragaszkodástokat kinyernem.

Akik eddig együtt voltunk, együtt maradunk ezutánra is; vagy, ha kiket haladottságuk és érettebb koruk a magasabb tanulói pályára vagy a házi teendőkre szólít: lépnek helyökbe más apróbb gyermekek, kiket szintén azon virágos ösvényen fogok vezérelni, melyen előzőik oly szívesen követtek.

Legyen ez így továbbra is.

Boldog ünnepeket tehát!

Isten veletek!

A viszontlátásra!

Budapest, a szent karácsony hetében.

Hivetek

Forgó bácsi.

Előfizetési föltételek:

Félévre 2 frt 40 kr.

Negyedévre 1 frt 20 kr.

Az előfizetési pénzek (melyeknek elküldésére legczélszerűbb a postai utalványok használata) az „Athenaeum” kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 7 sz. intézendők.

A „KIS LAP” kiadó-hivatala.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, 7-ik sz. Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.